

Петько Л. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова (м. Київ)

РЕАЛІЗАЦІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ МОВНОЇ ОСВІТИ У ВНЗ УКРАЇНИ

Концепція мовної освіти в Україні (проект) визначає мету і завдання, принципи вивчення мов, структуру і зміст навчання тощо. В ній виписано, що в Україні функціонує система *неперервної мовної освіти* [1], яка підкріплена виваженою мовною політикою держави, яка спрямована на обов'язкове володіння державною українською мовою всіма громадянами, знання іноземних мов. За мету ставиться виховання багатомовної особистості.

Концепція окреслює напрям за яким має рухатися нині освіта.

Стратегічною метою сучасної освіти є «формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації. Нові завдання розвитку особистості сучасності і майбутнього вимагають змін і до рівнів володіння іноземними мовами з метою формування всіх компонентів іншомовної комунікативної компетенції [1, с. 1]».

Ефективність реалізації Концепції мовної освіти передбачає системний підхід: оновлення Державного стандарту мовної освіти, навчально-методичної літератури, вдосконалення професійності викладацького складу, планомірне і цілеспрямоване управління освітою, залучення до розв'язання проблем мовної культури громадських організацій і суспільства в цілому. Лідуючі позиції в майбутньому будуть займати люди з фундаментальною освітою, заснованою на міждисциплінарному підході.

Володіння іноземними мовами – один із визначальних чинників наукового, економічного, промислового і соціального розвитку держав. Кожній країні потрібні центри нової свіжої думки і, говорячи про майбутнє вищої освіти в Україні, насамперед, треба говорити про майбутнє науки і наукових розробок в університетах, про університетські наукові школи. Вища освіта має давати людський капітал, який

повинен змінювати суспільство, адаптувати до сучасного рівня розвитку економіки й інтегрувати в європейський простір вищої освіти.

Більшість європейських країн дотримується принципу статусного полілінгвізму в мовній політиці. Офіційна багатомовність – основна тенденція державної мовної політики сучасних держав [3, с. 3]. До того ж офіційна статистика свідчить, що 86 країн з 193 (45%) у світі дотримуються полілінгвістичного принципу в мовній політиці. З державним статусом англійської мови у світі визначено 55 країн, з державним статусом німецької мови – 6, зі статусом французької мови – 30 держав. Тому англійська мова визначена міжнародною мовою спілкування, надання інформації, засобом міжнародної комунікації.

Багатомовність сучасної освіти дозволяє учасникам навчального процесу орієнтуватися в сучасному глобальному інформаційному просторі, розширювати доступ до іноземної «мовної матриці», налагоджувати міжнародні зв'язки [7, с. 211].

Два роки поспіль було розроблено Концепцію організації підготовки магістрів в Україні, де чітко визначено що «обов'язковою умовою вступу до магістратури має стати вступне випробування з іноземної мови» [4, с. 1], а освітні програми підготовки магістрів можуть бути поділені на: *дослідницькі*, що передбачають поглиблення досліджень в одній із наукових галузей; *професійні*, що передбачають розвиток професійних та формування управлінських компетенцій у певній галузі професійної діяльності; *кар'єрні*, що передбачають вдосконалення (просування) здобутих теоретичних знань і практичного досвіду для кар'єрного зростання та підготовки до здійснення управлінської діяльності. Відповідно до класифікації програм можуть існувати дипломи професійного, дослідницького та кар'єрного магістра.

«Отримання вищої освіти стає все більш обов'язковим етапом у розвитку людини [2, с. 232]». І реалізація багатомовної освітньої стратегії окреслює соціокультурну і комунікативну компетентність особистості в усіх сферах життєдіяльності [7, с. 211].

Авторами було підготовлено і видано 29 навчальних посібників для вступників до магістратури з англійської мови – 20, з німецької мови – 9 посібників за професійним спрямуванням [5; 6]. У 2010 р. було 2000 вступників до магістратури НПУ імені М. П. Драгоманова, серед них англійську мову складало 93%, німецьку – 6%, французьку – 1%.

Проблема постала в тому, що студенти ВНЗ вивчають іноземну мову тільки на першому та другому курсах, а далі в навчальних планах вивчення іноземної мови не передбачається, тобто порушується принцип безперервної мовної освіти. Тому у навчальних планах інститутів НПУ імені М. П. Драгоманова на 2011/12 навчальний рік вводиться вивчення іноземних мов як на третьому, так і четвертому курсах, а також і на час навчання в магістратурі.

Використання представлених навчальних посібників забезпечило університетом можливість виконання, дотримання та застосування правових приписів, дало змогу

провести вступні випробування прозоро і гарантувало реалізацію ст. 53 Конституції України про те, що кожен має право на освіту.

На підставі сказаного вище можна констатувати, що введення МОНСМ України вступного випробування з іноземної мови для вступу до магістратури є практичним кроком в розвитку освіти України, удосконаленні її організації і змісту.

Література:

1. Концепція мовної освіти в Україні (проект). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/search?g=концепція+мовної+освіти+україні&je=>
2. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посібник / за ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2010. – 384 с.
3. Кисельова Н. Офіційна багатомовність – основна тенденція державної мовної політики сучасних держав // Освіта України. – № 13–14. – С. 3.
4. Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні / Наказ Міністерства освіти і науки України № 99 від 10.02.2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.yurist-online.com/laws/12762>.
5. Петько Л. В., Ніколаєнко В. В. Англійська мова для вступників до магістратури зі спеціальності 8.03040201 «Правознавство»: навч. посібник для студентів, бакалаврів та аспірантів ВНЗ. – 2 вид., доп. і випр. / за ред. Б. І. Андрусишина. – К. : Ун-т «Україна», 2011. – 149 с.
6. Гребінник Л. В., Петько Л. В., Ніколаєнко В. В. Німецька мова для вступників до магістратури зі спеціальностей: 8.03010401 «Політологія», 8.03040201 «Правознавство»: навч. посібник для студентів, бакалаврів, аспірантів та викладачів ВНЗ. – 2 вид., стер. / за ред. Б. І. Андрусишина, Гончарова В. І. – К. : Ун-т «Україна», 2011. – 170 с.
7. Скубашевська О. С. Філософія інноваційного розвитку освіти інформаційного суспільства (світоглядно-філософський аналіз) : монографія. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 315 с.